

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **19 Kasım 2025**

Sayı: **15174**

Türker Ateş
CHP Bolu Milletvekili

36811

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI** tarafından yanıtlanması için gereğini arz ederim.

Türker ATEŞ
Bolu Milletvekili

Türkiye'nin tarımsal Araştırma-Geliştirme (AR-GE) faaliyetlerine ayırdığı kamu kaynakları son yıllarda keskin biçimde gerilemiştir. Türkiye'nin tarımsal AR-GE harcamaları 2014 yılında zirve yapmış, ancak sonra sistematik biçimde düşmeye başlamıştır. Uzmanlara göre bu düşüş, verimliliği, gıda güvenliğini ve ulusal tarımsal bağımsızlığı tehdit eden bir tablo yaratmaktadır. Tarımsal AR-GE'ye ayrılan pay 20 yıl öncesinin bile altına inmiştir. Bu durum, Türkiye'nin gelecekte kendi kendine yeten bir ülke olma hedefi açısından ciddi risk oluşturmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) 2000-2024 yılları arasında Tarım ve Orman Bakanlığı ile bağlı kurumların tarımsal AR-GE için ayırdığı bütçeler hangi kalemlere ayrılmıştır? Bu bütçelerin yıllara göre dağılımı neden düşüş eğilimine girmiştir?
- 2) 2014 yılından sonra AR-GE yatırımları neden sistematik biçimde azaltılmıştır? Bakanlığınızın bu düşüşe ilişkin bir analiz raporu bulunmakta mıdır?
- 3) Tarımsal AR-GE için çalışan kamu araştırma enstitülerinin sayısı son 10 yılda kaçtan kaç düşmüştür? Faaliyeti durdurulan veya personel azaltılan kurum var mıdır?
- 4) Bakanlığınız, AR-GE bütçesini yeniden artırmaya yönelik 2025-2030 yıllarını kapsayan bir yol haritası hazırlamış mıdır?
- 5) AR-GE faaliyetlerini güçlendirmek adına; üniversiteler, ziraat odaları, araştırma enstitüleri ve özel sektör arasında ulusal bir AR-GE işbirliği modeli kurulması gündemde midir?